

Każdy z krajów członkowskich UE przygotowuje i aktualizuje co rok *Krajowy Program Reform*. Jest to dokument, w którym kraj państwo określa swój plan realizacji najważniejszej unijnej *Strategii Europa 2020*. Przy aktualizacji trzeba brać pod uwagę bieżące wskazówki Komisji Europejskiej, ustalenia tzw. Semestru Europejskiego.

W ostatnim "Sprawozdaniu krajowym. Polska 2016" z 26 lutego 2016 r. Komisja napisała "Polska osiągnęła stadium rozwoju gospodarczego, w którym przyrosty wydajności i trwały wzrost są trudniejsze do osiągnięcia. Chociaż polska gospodarka odnotowywała stałe postępy w ciągu ostatniego dwudziestolecia, to zmniejszanie luki dochodowej dzielącej ją od unijnej średniej staje się coraz trudniejsze. Osiąganie przyrostów wydajności jest trudniejsze na jej obecnym etapie rozwoju, o czym świadczy spowolnienie tempa wzrostu łącznej produktywności czynników produkcji. Ponadto, w świetle niekorzystnych perspektyw demograficznych zatrudnienie ma tylko ograniczony wpływ na potencjał wzrostu gospodarczego Polski. W efekcie średnio- i długoterminowe perspektywy gospodarcze Polski zależą od zdolności gospodarki do przestawienia się z produkcji stosunkowo mało zaawansowanych technologicznie towarów na wytwarzanie bardziej zaawansowanych produktów i usług."

Generalnie zgoda, ale nie ze wszystkimi uwagami

W części komentującej uwagi Komisji Europejskiej dokument aktualizujący podzielono na punkty, w których nasz rząd zgadza się z uwagami KE, dalej wymieniono takie, z którymi rząd zgadza się z zastrzeżeniami, a na koniec wskazano różnice zdań. Pod kątem kompetencji JST można zwrócić uwagę na dwa zapisy.

- **Lokalne planowanie przestrzenne nadal leży.** W pierwszej grupie uwag rząd „(...) podziela tezę, że obecny stan planowania przestrzennego, szczególnie na poziomie lokalnym, nie jest dostatecznie przyjazny dla procesów inwestycyjnych. Stąd, podjęto już działania prowadzące do opracowania kompleksowych rozwiązań – ustawy kodeks inwestycyjno-budowlany, który ma zapewnić klarowność, czytelność i stabilność przepisów dotyczących procesów inwestycyjnych, z korzyścią dla jednostek samorządu terytorialnego, mieszkańców i inwestorów. Regulacja powinna także przeciwdziałać dotychczas identyfikowanym słabościom czy problemom (jak np. chaos przestrzenny czy niewystarczająca przejrzystość procedur planistycznych i budowlanych). Projekt ustawy ma być gotowy w IV kwartale 2016 r.”

- Z kolei wśród uwag KE, co do których nie ma zgody rządu polskiego, jest ocena stopnia dostępności wychowania przedszkolnego i rozpoczęcia edukacji w szkole podstawowej. KE zwróciła uwagę, iż „Wiek objęcia obowiązkiem szkolnym został niedawno podniesiony z sześciu do siedmiu lat. Ta zmiana prawdopodobnie wpłynie na dostępność wychowania przedszkolnego i popyt na nie, ponieważ sześciolatki będą musiały pozostać w przedszkolu, zajmując miejsca, które mogłyby zostać przydzielone młodszym dzieciom, zaś obowiązkowe wychowanie przedszkolne dla pięciolatek zostanie zniesione. Te zmiany prawdopodobnie negatywnie wpłyną na dzieci z uboższych rodzin oraz na podaż siły roboczej.”. Rząd w odpowiedzi argumentuje, że obecnie miejsca w przedszkolach mają wszystkie cztero- i pięciolatki, a od 2017 r. będą miały je zapewnione także trzylatki. I podkreśla znaczenie decyzji o zwiększeniu dotacji na dzieci przedszkolne. W budżecie na rok 2016 rezerwa celowa budżetu państwa przeznaczona na zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego została zwiększona o 84 mln zł, do 1,67 mld zł.
- **Komisja wytyka podniesienie wieku szkolnego.**

Cele unijnej strategii i polskie środki ich osiągnięcia

Strategia Europa 2020 ustaliła pięć celów: (1) wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat na poziomie 71 proc.; (2) poziom nakładów na badania i rozwój (B+R) w wysokości 1,7 proc. PKB; (3) zmniejszenie zużycia energii pierwotnej do poziomu ok. 96 Mtoe; (4) zmniejszenie do 4,5 proc. odsetka osób 18-24 lata wcześniej porzucających naukę oraz zwiększenie do 40 proc. odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat; (5) obniżenie o 1,5 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Jak przedstawił na spotkaniu Zespołu ds. Strategii Europa 2020 18. lutego wiceminister Jerzy Kwieciński, w przypadku Polski, co do wszystkich celów, poza jednym, stan ich osiągnięcia jest niezły. Polska osiągnęła już cele: 4 dotyczący studentów oraz 5 o obniżeniu poziomu ubóstwa. Wskaźnika zatrudnienia, którego wartość docelowa na rok 2020 ustalono na poziomie 71 proc, w Polsce obecnie wynosi 66 proc. Największym wyzwaniem jest cel 2 tj. poziom wydatków na badania i rozwój (1,7 proc. PKB).

Generalnym środkiem realizacji strategii Europa 2020 w wykonaniu obecnego rządu ma być przedstawiony przez wicepremiera Morawieckiego „Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, z którego do końca roku ma powstać strategia. W zasadniczej części dokumentu omówione zostały poszczególne cele strategii – stan ich osiągnięcia w przypadku naszego kraju, już zrealizowane do kwietnia 2015 r. działania oraz zaplanowane dalsze kroki. Pod kątem kompetencji JST, można wyróżnić następujące kwestie.

- 1. Zmiany w szkolnictwie zawodowym.** W zakresie celu 4 (edukacja, szkolnictwo) odnotowano w dokumencie poczynione już znaczne zmiany w systemie polskiego szkolnictwa zawodowego i nakreślono kolejne kroki. Jednym z nich jest wdrażanie *Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji*, z uruchomieniem rejestru kwalifikacji w III kw. 2016. Na marginesie można odnotować, że źródłem finansowania tego zamierzenia jest Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, którego komitet monitorujący wyraził już na to zgodę. Inymi zaplanowanymi działaniami jest opracowanie przez partnerów społecznych zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje szkolnictwa zawodowego, uwzględniające oczekiwania rynku pracy; przegląd klasyfikacji zawodów oraz 190 podstaw programowych; opracowanie zmodernizowanych podstaw programowych dla 50 zawodów. Te kroki zaplanowano na okres od II kwartału 2016 do IV kwartału 2017. Na marginesie, źródłem finansowania tych działań także będzie POWER.
- 2. Ustawowe dożywianie.** W zakresie celu 5 (ubóstwo) zwraca uwagę deklaracja przygotowania nowej ustawy o dożywianiu, „*wspierającej realizację zadań własnych gminy określonych w ustawie o pomocy społecznej*”. Dotychczasowe działania w tym zakresie realizowane były w oparciu o specjalny, wieloletni program. „*Proponowane rozwiązanie prawne wprowadzi stabilniejsze wsparcie dla gmin i obywateli ograniczając ryzyko niepewności.*” Przewidywany termin przyjęcia ustawy przez sejm to IV kwartał br. Finansowanie ma pochodzić z budżetu

państwa (uchwała nr 221 Rady Ministrów). Skutki finansowe wyniosą 845 mln zł rocznie, 550

mln zł ma pochodzić z budżetu państwa, a pozostałą część 295 mln to "*szacunkowa średnia kwota wydatkowana przez samorząd gminny.*"

3. **Zmiany w ochronie zdrowia.** Odnotować można również wyszczególnione zmiany w systemie ochrony zdrowia: przyjęcie rozporządzenia ustanawiającego *Narodowy Program Zdrowia 2016-2020* (do III kw. 2016); wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój tzw. alternatywnych form opieki; wdrożenie organizacji opieki koordynowanej (OOK); pilotaż nowej formy organizacji, procesu i rozwiązań technologicznych; wspieranie działań projakościowych dedykowanych POZ i szpitalom oraz wspieranie rozwoju kadr medycznych.

Dokument *Krajowy Program Reform 2016-2017*, po zakończeniu jego konsultacji, będzie przedmiotem posiedzenia Zespołu ds. Strategii Europa 2020, które zaplanowano na 6 kwietnia. W dalszej kolejności materiał trafi pod obrady rządu.